

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s poštnim nadomestiljem na dom za celo leto 6 K, pol leta 3 K in za četrť leta 1-50 K. Naročnina za Nemčijo 8 K, za druge evropske države 8 K. Kdor hodi sam po njega, plača na leto samo 5 K. — Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopušča do odpovedi. — Udje „Kotliškega tiskarnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 12 vin. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta šte. 5, sprejema naročnine, inserate in reklamacije.

Za novo leto!

Zopet stopamo, kakor vsakokrat ob novem letu, pred naše slovensko ljudstvo in ga vabimo v naš tabor. Velik tabor hočemo imeti, najraje bi združili v njem vse naše ljudi, kajti globoko smo prepričani, da je nad našim taborom plapolala zastava, ki bo privedla naš narod do srečnejše bodočnosti. To je zastava svobode!

Sedaj so veliki časi. Ljudje umirajo v trumah, oni pa, ki so ostali, mislijo ob svojih dragih mrtlih velike misli za bodočnost. Družabne razmere se morajo spremeniti, javne zadeve kreniti na drug tir, da ne pride nikdar več nad človeštvo toliko gorja in trpljenja, kakor ga vidimo in uživamo sedaj. Jasni načerti za boljšo in veliko bodočnost našega naroda nam stojijo pred očmi.

Majhni in malodušni ljudje ne stavijo velikih zgradb. V njih sreih je bojazen, je sto pomislekov, je neodločnost. Kdor v nesreči zgubi pogum, je zgubil podlago za bodoče življenje. Mi gledamo sedanjost veliko nesrečo, srce se nam krči ob tem pogledu, duša nam joka, toda nočemo se potopiti v teh potokih krvi in solza, ampak rešiti se hočemo, kolikor se nas je ostalo in začeti novo življenje.

Nočemo ostati v noči, ampak skozi noč hočemo v zarjo, v beli dan. Ah, kako lepa je zarja naše svobode! Nikdar ji nismo bili tako blizu, kakor sedaj. Zato pa, ne izgubimo poguma! Naprej, naprej!

Saj slovenski narod ni ustvarjen, da drugim robuje in hlapčuje! Ne, stokrat ne! Ta dober, plemenit narod je določen, da na svoji krasni in rodovitni zemlji v neskaljenem miru uživa solnce zlate svobode.

Sedaj čutimo, mislimo in delajmo skupaj! Nihče se naj ne odstrani od nas! V urah pričakovanja se zbirajo ljudje skupaj in se tesno drže drug drugega. Le izdajalec hodijo zunaj tabora sami po črni noči in iščejo stikov s sovražniki. Judeži Iskarijoti imajo svoja pota, mi drugi hočemo ostati in hoditi skupaj nasproti našemu velikemu cilju.

Zato Vas prosimo, Slovenci in Slovenke, ki živite po Štajerskem, zbirajte se okoli našega lista, ki vam bo biti zvest voditelj do svobodne bodočnosti! Ne hodite k sovražnikom, ne hodite samotnih petov, ampak ves narod skupno po eni poti do svoje gorko zaželjene svobode.

Z nami v novo leto, z nami v svobodno bodočnost!

Ukrajinci molijo za Jugoslovane.

Slovenski zrakoplovec Radoslav Fras nam piše dne 16. dec.:

Danes sem slučajno šel mimo ukrajinske hiše božje v Tarnopolu. Ker sem slišal, da se vrši služba božja in ker je bil ravno Gospodov dan (nedelja), sem tudi jaz prestopil prag, pokleknil in molil. Po evangeliju pred oltarjem stopi duhovnik na prižnico ter začne pridigovati. Ker dobro razumem ukrajinski jezik, sem sklenil, da tudi jaz poslušam pridigo do konca. Duhovnik je tudi govoril o političnih stvarih. Orisal je grozote in žrtve strašne krivice, ki se godijo malim tlačnim narodom. Proti koncu se spominja celo nas Jugoslovancev, ki se tudi tam daleč na meji naše države borijo za svoj obstanek. Orisal je, kako smo mi tam tlačeni, kako nas hočejo sovražniki uničiti. In na koncu še pozove natlačeno celno cerkev ljudstva, naj poklekne z njim ter moli

za brate in sestre Jugoslovane, da se jim, kakor Ukrajincem, posreči doseči svobodo, cilje, za katerimi vsi hrepenimo.

Spisal sem te vrstice v spodbudo vsem našim, še v temi tavajočim Slovincem. Ukrajinci pobirajo te dni od hiše do hiše podpise, da hočejo biti svobodni. O, ko bi vendar tudi pri nas vladala v tem oziru med priprostim ljudstvom taka navdušenost, kakor vlada med Ukrajinci. Potem bi smeli upati, da se začnejo za nas drugi časi, časi miru, časi zadovoljstva in edinosti!

Mirovna pogajanja.

V Brest-Litovsku na Rusko-Poljskem se vršijo mirovna pogajanja med zastopniki Rusije, Avstrije, Nemčije, Bolgarije in Turčije. Slovesna otvoritev pogajanj je bila v soboto, dne 22. dec., ob 4. uri pop. Maršal princ Leopold Bavarski je pozval turškega zastopnika Ibrahim Hakki-pašo, da kot starostni predsednik prevzame predsedstvo. Ta je predlagal za prvega predsednika nemškega državnega tajnika Kühlmana. Zastopniki posameznih držav se bodo menjavali v predsedstvu. Razpravni jeziki so: nemški, bolgarski, ruski, turški in francoski. Ruski zastopnik je nato v daljšem govoru obrazložil podlago ruskega mirovnega programa.

Avstrijo zastopa pri pogajanjih zunanji minister grof Cernin in sedem drugih pooblaščenecov, med katerimi pa ni nobenega zastopnika državnega zbora in nemških avstrijskih narodov. Radi tega ni dovolj utemeljeno upanje, da bi se pogajanja v Brest-Litovsku končala tako, da bi vsi narodi v mirovni pogodbi dobili zajamčeno svojo narodno samostojnost. Vesti iz Stokholma pravijo, da se bodo mirovna pogajanja preložila iz Brest-Litovska v Stokholm ali v Varšavo, ker je baje zborovalni prostor v Brest-Litovsku premajhen.

Med tem, ko se na daljnem vzhodu vršijo mirovna pogajanja, pa angleški državniki govorijo za nadaljevanje vojske. Tako je n. pr. angleški ministrski predsednik Lord Zorč imel dne 19. dec. v angleški spodnji zbornici daljši govor, v katerem je rekel, da ni mogoče noben mir brez zmage. Le zmaga more dati resnično podlago za mirovna pogajanja. Vzrok vojske sta bila neprestana oholost pruskega militarizma in vprašanje o posesti Belgije. Zategadelj hoče držati Anglija besedo in ne bo prej prenehala z vojevanjem, dokler ne bo poražen pruski militarizem. Zveza ljudstev, v kateri bi zastopal Nemčijo oholi pruski militarizem, bi ne imela nobenega pomena. Iz tega je razvidno, da Angleži in njih zavezniki ne polagajo na sedanja mirovna pogajanja posebne važnosti. Oni se vedno računajo s tem, da bodo z dolgotrajno vojsko izstradali Nemčijo in njene zaveznice, in jo tako prisilili k miru, kakršnega bodo oni hoteli.

Sicer pa tudi avstrijska vlada ne stavi v sedanja mirovna pogajanja z Rusijo pretiranih nad. Glasilo avstrijskega zunanjega ministrstva „Wiener Allgemeine Zeitung“ namreč piše, „da bi bilo zgrešeno, če bi se v sedanjem trenutku udajali pretiranam nadam. Notranji položaj v Rusiji je sedaj takšen, da moramo biti pripravljeni na presenečenja.“

Iz novejših dogodkov v Rusiji se da sklepati, vrhu. Ker pri volitvah v ustavodajno skupščino ni dobila večino glasov, marveč samo tretjino, se hoče s silo vzdržati na površju. Sila pa rodi protisilo. Od obeh strani prihajajo poročila o puntih proti boljševikom. Posebno resna nevarnost za sedanja rusko vlado je gibanje v Ukrajini. Ukrajinci so si sesta-

vili lastno vlado („Rada“), katere hoče Ukrajino odcepiti od Rusije in ustanoviti ukrajinsko ljudovlado (republiko). Ukrajinska vlada in ruska vlada si pošiljata druga drugi ostre spomenice, iz katerih je razvidno, da bo prišlo ne samo do preloma, marveč tudi do vojske med Rusijo in Ukrajino. Kakor poroča angleški list „Times“, so se tudi Rumuni pridružili Ukrajincem. General Cerbačev je prevzel vrhovno poveljstvo cele ukrajinske bojne fronte.

Klanje svinj na Štajerskem omejeno.

Nov dokaz Claryjeve „naklonjenosti“ napram kmetom.

Namestnik grof Clary je zopet doprinesel nov dokaz svoje priznane naklonjenosti napram kmetu. Poleg raznih rekvizicij je odredil, da bo od 1. januarja 1918 naprej domače klanje svinj in poraba svinjskega mesa in masti na kmetih omejena. Deželni gospodarski svet pri cesarski namestniji je pod predsedstvom grofa Claryja določil (L. M. I.-8. 2277-1-17, 21. 12. 1917), da se smejo klati od 1. januarja naprej svinje za domače potrebe le tedaj, če se dobi v to svrhu poprej dovoljenje okrajnega glavarstva. Po navodilih grofa Claryja se sme zaklati za domače potrebe samo toliko svinj, da pride na osebo, staro nad 14 let, na leto 50 kg žive teže zaklane svinje. Za otroke pod 14 leti dovoljuje grof Clary samo 25 kg žive teže zaklane svinje. Pri večjih gospodarstvih se sme pri številu oseb vzeti v poštev tudi število dni-narjev in drugih oseb, ki so med letom pri hiši stalno na hrani. Namestnik pravi nadalje v svoji odredbi, da se bodo pri odmeri količine, koliko svinj se bo smelo zaklati za domače potrebe, računale tudi do 1. januarja pri hiši se nahajajoče množine masti in povojenega mesa, 30 kg svinjskega mesa (suhega ali povojenega), masti ali špeha je toliko kot 50 kg zaklane svinje.

Odslej se bo torej moralo, če bo hotel kdo doma zaklati svinjo, poprej prositi okrajno glavarstvo za klavno dovoljenje. V prošnji, ki se bo morala vložiti potem občinskega urada, se mora navesti: 1. število oseb, ki so pri hiši na hrani; 2. teža svinje; 3. vrsta in množina zalog svinjskega mesa in špeha, ki je v gospodinjstvu v zalogi. Če po 14 dneh potem, ko se je prošnja poslala na glavarstvo, ne pride nikakršna rešitev, se smatra prošnja kot ugodno rešena. Kdor se ne bo držal te odredbe, se bo kaznoval z globo do 10.000 K ali z zaporom do 6 mesecev.

Ta namestnikova odredba je zopet kriček dokaz Claryjeve blagonaklonjenosti napram kmetstvu prebivalstvu. Z veliko težavo je kmetica vzredila svinjo, da bi bilo kaj začimbe in kosček mesa za dom in za delavce, sedaj pa pride grof Clary in prepove prosto klanje svinj za domače potrebe. Ko je namestnik koval to odredbo, gotovo ni vprašal za svet notenega kmeta, ampak njegovi svetovaleci so mu bili mesarji, mesarji, uradniki, agenti in enaki ljudje, do katerih se grof Clary obrača v važnih gospodarskih zadevah za svet. Vprašamo samo: Kako naj s haja kmeti človek z 50 kg masti in mesa skozi celo leto? Mestni ljudje si smejo kupiti mesa kolikor hočejo, tam ni nikake omejitve. Le kmet ali vinčar ne bi smel za se uporabiti mesa in špeha od svinj, ki si jih je zredil z veliko težavo. Pri tej odredbi se je zopet pokazala velika modrost nemških gospodov, uradnikov, ki so zbrani okrog Claryja. Če bo ostala ta naredba res v veljavi, bo postalo ljudstvo na kmetih se bolj nezadovoljno in se bolj nezaupljivo na-